

SP4MP_MTO2 Metodologie 2

Závěrečný projekt

Vypracovala: Bc. Veronika Grigarová

Téma: Možnosti zaměstnávání neslyšících v Moravskoslezském kraji

Všeobecně je zaměstnávání zdravotně postižených rozsáhlým problémem. Zaměstnavatelé mají málo informací o možnostech zaměstnávání zdravotně postižených, mají málo informací o jednotlivých typech zdravotního postižení, nemají přizpůsobená pracoviště pro zdravotně postižené. Na druhou stranu také zdravotně postižení mají málo informací o trhu práce, mohou mít nedostatečné znalosti, mohou pochybovat o svých dovednostech. Obojí výše uvedené vede k velké nezaměstnanosti zdravotně postižených.

Ve své práci se chci věnovat především sluchovému postižení. Tento typ postižení sebou nese další řadu komplikací, které ovlivňují vztah zaměstnavatelů k zaměstnávání těchto pracovníků. Největším problémem je komunikační bariéra, která nastává mezi všemi zaměstnanci a sluchově postiženým. Bohužel je v této oblasti jen malá osvěta a zaměstnavatelé neví, jaké možnosti komunikace mohou zvolit, jaké výhody mohou získat. Je tedy žádoucí, aby měli zaměstnavatelé více informací, které vnímají jako potřebné a užitečné.

Cílem mého výzkumu je zjistit, jaká je informovanost zaměstnavatelů o možnostech zaměstnávání sluchově postižených v Moravskoslezském kraji. Jak jejich informovanost či dezinformovanost ovlivňuje jejich postoj k zaměstnávání sluchově postižených a jak tyto informace co nejlépe zkvalitnit a rozšířit. V případě dalšího zájmu zaměstnavatelů o tuto problematiku je mým úkolem zprostředkovat spolupráci těchto zaměstnavatelů z agenturou profesního poradenství pro neslyšící.

Výzkumný problém: Postoj zaměstnavatelů k zaměstnávání sluchově postižených.

Hlavní výzkumná otázka: Jak kvalitní je informovanost zaměstnavatelů o zaměstnávání neslyšících?

Vedlejší výzkumné otázky:

1. Jsou zaměstnavatelé ochotni zaměstnávat neslyšící?
2. Jaké překážky vnímají zaměstnavatelé při zaměstnávání neslyšících?
3. Jaký je zájem zaměstnavatelů o další informace o problematice sluchového postižení?

Pro svůj výzkum jsem zvolila kvantitativní sběr dat pomocí dotazníku. Pro tento typ výzkumu jsem se rozhodla na základě cíle výzkumu, kterým chci zkvalitnit stávající informace zaměstnavatelů o možnostech zaměstnávání neslyšících. Chci také ověřit hypotézy a výsledky generalizovat na zaměstnavatele v Moravskoslezském kraji.

Z výzkumných otázek a cíle mého výzkumu jsem formulovala teoretickou hypotézu:

Teoretická hypotéza: Informovanost zaměstnavatelů o sluchovém postižení ovlivňuje jejich ochotu zaměstnávat sluchově postiženého.

Z této hypotézy jsme pak formulovala hypotézy pracovní.

Pracovní hypotézy:

1. Zaměstnavatelé se znalostí problematiky sluchového postižení jsou ochotnější zaměstnávat neslyšící než zaměstnavatelé bez znalostí této problematiky.
2. Zaměstnavatelé, kteří již mají zkušenost se zaměstnáváním neslyšících mají větší zájem o další spolupráci se sluchově postiženými.
3. Pro zaměstnavatele je problém v komunikaci větším problémem než problém v profesní připravenosti neslyšícího zaměstnance.

Koncept: INFORMOVANOST ZAMĚSTNAVATELŮ O SLUCHOVÉM POSTIŽENÍ		
Konceptualizace:		
<u>Informovanost</u> - disponování znalostmi		
<u>Zaměstnavatel</u> - právnická či fyzická osoba, který zaměstnává fyzické osoby (zaměstnance)		
<u>Sluchové postižení</u> – zahrnuje škálu blíže nespecifikovaných sluchových vad, které se nejčastěji rozlišují podle intenzity, typu a místa vzniku postižení, proto se užívá označení nedoslýchavost, zbytky sluchu, hluchota, ohluchlost.		
Operacionalizace:		
<i>Indikátor č. 1</i>	<i>Indikátor č.2</i>	<i>Indikátor č. 3</i>
Informovanost: - osobní zkušenost - dostatečná osvěta	Zaměstnavatel: - počet zaměstnanců - zaměření - podíl ZP zaměstnanců	Sluchové postižení: - možnosti komunikace - typy

Koncept: OCHOTA ZAMĚSTNÁVAT NESLYŠÍCÍHO		
Konceptualizace:		
<u>Zaměstnání</u> – pravidelně vykonávaná pracovní činnost za mzdu		
<u>Neslyšící</u> – osoby, které neslyší od narození, nebo ztratily sluch před rozvinutím mluvené řeči, nebo osoby s úplnou či praktickou hluchotou, které ztratily sluch po rozvinutí mluvené řeči, a osoby těžce nedoslýchavé, u nichž rozsah a charakter sluchového postižení neumožňuje plnohodnotně porozumět mluvené řeči sluchem.		
Operacionalizace		
<i>Indikátor č. 1</i>	<i>Indikátor č. 2</i>	<i>Indikátor č. 3</i>
Ochota: - přizpůsobení pracovního místa - seznámení se s problematikou	Neslyšící: - nutnost tlumočnicka - typ komunikace - zodpovědnost	Zaměstnání: - potřebné vzdělání - vhodnost pracovní pozice

Pro sběr dat jsem vybrala záměrný výběr, kterým chci sesbírat informace od co nejvíce zaměstnavatelů, kteří mají možnost, na některém ze svých pracovních míst, zaměstnat absolventa střední školy pro sluchově postižené, tudíž kvalifikovaného neslyšícího.

Úvod dotazníku:

Jmenuji se Veronika Grigarová a jsem studentkou..... V rámci své diplomové práce se chci zaměřit na možnosti zaměstnávání neslyšících v Moravskoslezském kraji. Dovoluji si Vás požádat o vyplnění dotazníku, jehož výsledky přispějí ke zkvalitnění informací o možnostech zaměstnávání neslyšících.

Úryvek z dotazníku:

1. Vaše zaměření je na obor:

- a. stavebnictví
- b. strojírenství
- c. oděvnictví
- d. zemědělství
- e. informační technologie
- f. jiné.....

2. Počet zaměstnanců:

.....

3. Zaměstnáváte/zaměstnával(a) jste zdravotně postiženého zaměstnance?

- a. Ano
- b. Ne

4. Máte-li zkušenost se zaměstnáváním zdravotně postižených, jedná se o:

- a. zrakové postižení
- b. sluchové postižení *
- c. mentální postižení
- d. tělesné postižení
- e. nemám zkušenost

* Pokud je jedna za vašich odpovědí sluchové postižení, pokračujte otázkou č. 9.

5. Setkal(a) jste se někdy s neslyšícím jedincem?

- a. Ano
- b. Ne

6. Co Vás odrazuje od zaměstnání neslyšících?

- a. Problematická komunikace.
- b. Nedostatek informací o tomto typu postižení.
- c. Nedůvěra k neslyšícímu zaměstnanci.
- d. Velká zátěž.
- e. Jiné.....

7. Jaké pozitivita shledáváte na zaměstnávání neslyšících?

- a. Splnění povinnosti zaměstnat zdravotně postiženého.
- b. Získání motivovaného pracovníka.
- c. Sleva na dani.
- d. Nová zkušenost.
- e. Jiné.....

8. Pokud byste zaměstnal(a) neslyšícího, jaký typ komunikace byste preferoval(a)?

- a. Znakový jazyk prostřednictvím tlumočnicka.
- b. Vzájemnou výměnnou psaného textu.
- c. Odezírání.

9. Jakou pozici u Vás neslyšící vykonával?

.....

10. Jaká pozitivita jste shledal(a) na zaměstnávání neslyšícího?

- a. Zodpovědnost pracovníka.

- b. Splnění povinností zaměstnat zdravotně postiženého.
- c. Sleva na dani.
- d. Jiné.....

11. Jaká negativa má, podle Vás zaměstnávání SP?

- a. Náročná komunikace.
- b. Nespolehlivost pracovníků.
- c. Nároky na přizpůsobení pracoviště.
- d. Jiné.....

12. Na základě Vaší zkušenosti, byl(a) byste ochoten/ochotna přijmout neslyšící zaměstnance?

- a. Ano
- b. Ne

Myslím si, že největším problémem v mém výzkumu bude ochota zaměstnavatelů dotazník vyplnit. Přesto, že dotazník bude pro zaměstnavatele, kteří nemají zájem se touto problematikou dále zabývat, *anonymní*, může se vyskytnout problém s citlivějšími otázkami, na které zaměstnavatelé neradi odpovídají. Dalším problémem může být časová tíseň, ve které je většina zaměstnavatelů. Je tedy v mém zájmu sestavit dotazník, který bude obsahovat co nejméně citlivých otázek, bude výstižný a časově nenáročný.

U tištěné varianty dotazníku se mohu setkat s problémem nepřehledností dotazníku. Tištěnou verzi však budu dávat jen několika málo zaměstnavatelům, se kterými se sejdou osobně a budu mít tím pádem možnost jim vše podrobně vysvětlit. Většinu zaměstnavatelů chci oslovit pomocí elektronické pošty s možností vyplnění dotazníku na příslušných, speciálně vytvořených webových stránkách, kde se budou generovat otázky postupně, podle jejich předchozích odpovědí. Na těchto stránkách budou i podrobnější informace o tématu diplomové práce a funkci dotazníku.

Literatura:

1. FREIBERGOVÁ, Z. (ed.) *Poradenství pro volbu povolání a zaměstnání na úřadech práce v České republice*. Praha : Národní vzdělávací fond, 2005. 65 s. ISBN 80-86728-25-0.
2. GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno : Paido, edice pedagogické literatury, 2000. 207 s. ISBN 80-85931-79-6.

3. HORÁKOVÁ, R. *Uvedení do surdopedie*. In PIPEKOVÁ, J. (ed.). *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 2. rozšíř. a přeprac. vyd. Brno : Paido, 2006. s. 127-142. ISBN 80-7315-120-0.
4. HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu 1.díl*. 2. přepracované vyd. Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 1999. 395 s. ISBN 80-7216-096-6.
5. KAŠPAR, Z. *Technické kompenzační pomůcky pro osoby se sluchovým postižením*. 2. oprav. vyd. Praha : Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. ISBN 978-80-87218-15-0.
6. KUCHAR, P. *Trh práce: Sociologická analýza*. Praha : Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1383-3.
7. LEJSKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie*. Brno : Paido, 2003. ISBN 80-7315-038-7.
8. MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. uprav. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2002. ISBN 80-86429-08-3.
9. OPATŘILOVÁ, D. *Úvod do problematiky*. In OPATŘILOVÁ, D.; ZÁMEČNÍKOVÁ, D. *Předprofesní a profesní příprava zdravotně postižených*. Brno : MU, 2005. s. 8-23. ISBN 80-210-3718-0.
10. PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha : Portál. 2003. 322 s. ISBN 80-7178-772-8.

Pěkně a poctivě zpracovaný projekt!